

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÜMİT BOYNER'İN

“FİKRİ HAKLARLA DEĞER YARATMAK”

SEMİNERİ

AÇILIŞ KONUŞMASI

22 Haziran 2010

The Marmara Oteli, İstanbul

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul –Türkiye

Ankara: İnan Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara –Türkiye

Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium

Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA

Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany

Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29

Tel: +90 (312) 468 10 11

Tel: +32 (2) 736 40 47

Tel: +1(202) 776 77 70

Tel: +49 (30) 288 786 300

Tel: +33 (1) 44 43 55 35

www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50

Faks: +90 (312) 428 86 76

Faks: +32 (2) 736 3993

Faks: +1 (202) 776 77 71

Faks: +49(30) 288 786 399

Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org

e-mail: ankoffice@tusiad.org

e-mail: bxloffice@tusiad.org

e-mail: usoffice@tusiad.us

e-mail: berlinoffice@tusiad.org

e-mail: parisoffice@tusiad.org

Günaydın Değerli Konuklar,

Günaydın diyorum ama çok aydın başlamadık güne. Yeni bir terör olayı ile güne başlamak zannediyorum hepimizin en büyük korkusu haline gelmiştir. Ama maalesef ki, çok üzgünüm ki, yavaş yavaş başımıza da geliyor. Dün Diyarbakır'daki karakol baskını, bu sabah Halkalı'daki müessif olay, yine can kaybı... Bugün de 4 aileye ateş düştü. Ama Türkiye'nin topyekün canı yanıyor. Dün Trabzon'da yaptığım çağırımı yinelemek istiyorum burada. Siyasi çekişmeleri bir tarafa bırakalım en büyük varlığımız, huzurumuz, iç barışımız tehdit altında. Ortak hareket etmek için kaybedilecek tek bir saniyemiz yok. Sayın Cumhurbaşkanı'nın girişimiyle başlayan terör odaklı siyasi liderler görüşmelerinden bir an önce ortak bir anlayış ve yeni bir yol haritasının ortaya çıkmasını ümit ediyoruz, bekliyoruz.

Bugün, Fikri Haklar konusunda nihayet toplantımızı yapıyoruz. Aslında daha önce size ilettiğimiz gibi, seminerimizde açılış konuşması yapmak üzere Sanayi Bakanımız Sayın Nihat Ergün ile Türk Patent Enstitüsü Başkanımız Prof. Dr. Habip Asan'ın katılacağını duyurmuştuk. Kendileri katılımlarını teyit etmelerine rağmen, son anda Başbakanımız Sayın Tayyip Erdoğan'ın talimatı üzerine Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu toplantısına katılmak durumunda oldukları için üzülmeyeceklerini bildirdiler. Ancak biz alanında ilk defa bu kadar kapsamlı hazırlanan Fikri Haklar Sözlüğü'nün tanıtımını daha fazla ertelemek istemedik. Elimizde olmayan nedenlerden ötürü programda son anda yapmak zorunda kaldığımız bu değişiklik için özür dileriz.

TÜSİAD, 1996 yılından beri ülkemizde toplumsal ve endüstriyel gelişimin sağlanması adına fikri hakların önemini vurgulayan ve bu konuda gündemi belirleyen ilk kuruluştur. Bugün de yine bir ilke imza atmanın mutluluğu ve gururu içindeyiz. Fikri haklar alanında 1000'in üzerinde terimin Türkçe, İngilizce, Almanca ve Fransızca çevirilerinin ve açıklamalarının bulunduğu Fikri Haklar Sözlüğü'nün tanıtımını bugün yapacağız.

Bildiğiniz gibi, fikri haklar, günümüzde gerek gelişmiş ülkelerin ekonomisinin gerekse uluslararası ticaretin en önemli dayanaklarından birini oluşturmaktadır. Zira, dünya genelinde şirketler, pazar payı yaratmak ve karlılıklarını arttırmak için inovasyona ve markalaşmaya öncelik vermekte ve bu amaçla hem Ar-Ge faaliyetlerine hem de markalaşma ve marka yönetimine ciddi miktarda yatırım yapmaktadırlar. Bugünün yoğun rekabet koşullarında artık ürünler değil markalar ve patentler yarışmaktadır. Bir ülkenin dünya çapında bilinen markalarının olması, bir ülkede çok sayıda patent tescilinin yapılması o ülkenin gelişmişlik seviyesini gösteren en büyük unsurlardan birisidir.

Rakamlara baktığımız zaman, Türkiye son 15 yılda fikri haklar alanında büyük ilerleme kaydettiğini görüyoruz. 1995 yılında tescil edilen patent sayısı 763'ken 2009 yılına geldiğimizde bu rakam 5610'dur. Aynı artışı faydalı model tescilleri içinde söyleyebiliriz. 1995 yılında 45 faydalı model tescil edilmişken, 2009 yılında 2882 faydalı model başvurusu tescil edilmiştir.

Peki markalarımızla, patentlerimizle dünya ekonomisinde anılıyor muyuz? Bu sorunun cevabını da yine bazı rakamlar ile vermeye çalışacağım.

Dünya Ekonomi Forumu tarafından her sene yayınlanan RekabeteDebilirlik Raporuna göre, Türkiye fikri haklar alanında 133 ülke arasında 105. sırada. Polonya 64, Brezilya 92, Zimbabve 99, Kamboçya 103. sırada yer alıyor.

Aynı rapor içinde 2008 yılı içinde ülke nüfusuna göre tescil edilen patentlere bakıldığında, Türkiye 73. Sırada; Polonya, Brezilya, Kolombiya ve Azerbaycan'ın arkasında yer alıyor.

Saygıdeğer Konuklar,

Güçlü bir fikri haklar yapısına sahip gelişmekte olan ülkeler, yabancı firmaların teknolojilerini ülkesine getirmede daha avantajlı bir konumda bulunmaktadır. Çünkü bu haklar yeteri kadar korunmadığı zaman, yabancı firmalar aynı alanda faaliyet gösteren rakip firmaların haksız uygulamaları ile karşı karşıya kalabilmektedir. Bu durumda, yabancı firmalar haklarını korumak amacıyla, fikri hakların yeterince korunmadığı bu tür ülkelere hem teknoloji transfer etmek istememekte, hem de yatırım yapmayı tercih etmemektedir. Doğal olarak, doğrudan yabancı yatırımlarının gelmemesi, teknoloji transferinin gerçekleşmemesi, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kalkınmalarını olumsuz yönde etkilediğinden bu ülkelerin rekabet gücü azalmaktadır.

Durumu daha net ortaya koymam gerekirse, Mülkiyet Hakları İttifakı'nın her sene yayınladığı Uluslararası Mülkiyet Hakları Endeksindeki 1 puanlık artış, yapılan yabancı yatırımı %27 oranında, yapılan yabancı yatırımın sıfırdan yatırım tarafında olma ihtimalinin ise %57 olduğunu ortaya koymuştur.

Öte yandan, ülkemizin yatırım ortamını iyileştirmek adına atılan tüm adımların içinde fikri haklar sisteminin güçlendirilmesi gündemin üst sıralarında yer almaktadır. Örneğin, 2004 yılından bu yana gerçekleştirilen ve Türkiye'nin yatırım ortamını iyileştirmek üzere öneri getirmek için dünyanın dört bir yanından gelen iş dünyası temsilcilerinin yer aldığı Yatırım Danışma Konseyi her sene ülkemizin fikri haklar alanındaki zafiyetine dikkat çekmekte.

Peki yabancı yatırımcılar için bu kadar önemli olan bir konuya biz ne kadar önem veriyoruz?

Anayasa Mahkemesi, Temmuz 2009'da aldığı karar ile 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin bir kısım cezai hükümlerinin iptal etmiş ve bu iptal kararının altı ay sonra yürürlüğe girmesi uygun görülmüştü. Tanınan sürenin dolmasının ardından, yeni bir düzenlemeye gidilmemesi nedeniyle binlerce marka davası düşmüştü.

Halihazırda aynı sorun Patent ve Faydalı Modeller ile Endüstriyel Tasarımlar için doğdu ve Anayasa Mahkemesi yeni bir düzenleme yapılması için bu sefer bir yıllık bir süre tanıdı. 6 Haziran 2010 itibariyle bu tanınan süre doldu, yaklaşık 4000 dava düştü ve hukuki boşluk halen doldurulmadı.

TÜSİAD olarak bu süre zarfında değişik platformlarda bu riske defalarca dikkat çektik. Hatta 8 Nisan tarihinde düzenlenen Ekonomi Koordinasyon Kurulu toplantısında durumun önemini tüm çıplaklığı ile ortaya koyduk.

Tüm bu gelişmeler bir araya geldiğinde önümüzdeki sene açıklanacak raporlarda fikri haklar alanında Türkiye'nin sıralamasını tahmin etmek için kahin olmaya gerek yok. Artık, acilen harekete geçmek zorunda olduğumuz bir noktadayız...

Değerli konuklar,

TÜSİAD olarak önceliğimiz iş dünyamızın uluslararası piyasalarda hak ettikleri yeri almalarını sağlamaktadır. Bu doğrultuda, Türkiye'nin fikri haklarla ilgili mevzuatının ve uygulamalarının AB mevzuatı ve uluslararası standartlar ile tam uyumlu olmasını sağlamak ve fikri hakların korunmasına yönelik çalışmalar yürütmekteyiz. Bu çerçevede, Nisan ayında Türk Patent Enstitüsü ile bir işbirliği protokolü imzaladık. Kurumlarımız arasında geliştirilecek işbirliği ile ülkemiz sanayicisinin rekabet gücünün artması ve ulusal ve uluslararası pazarlardaki payının büyümesini hedeflemekteyiz.

Sözlerime son verirken, iki yıldır üzerinde büyük bir özveri ile çalışılan, 4 dili bir arada bulundurarak dünyada başka bir eşi olmayan Fikri Haklar Sözlüğü'nün yazarı Kaan Dericioğlu'na teşekkür etmek istiyorum. Bu önemli yapıtla ülkemizde fikri hakların gelişmesi yolunda attığımız adımın tüm paydaşlarla desteklenmesini ümit eder, saygılar sunarım.